

مدرک یا مهارت؟ مهدی رضاخانی

اگر مدرک مهم است چرا در آگهی های استخدام، مدیران شرکت‌ها به دنبال مهارت‌های ما هستند؟ اگر مهارت مهم است چرا مجبور هستیم چندین سال از عمر خود را صرف کنکور و دانشگاه کنیم در حالی که می‌توانیم زودتر به سمت شغل موردنظر خود برویم و کسب درآمد کنیم؟

جای خالی مهارت در سیستم آموزشی

متأسفانه در سیستم آموزشی ما، مهارت اهمیت بالایی ندارد و صرفاً به صورت تئوری آموزش داده می‌شود که همین کار باعث شده که افراد تحصیل کرده بدون اینکه به کسب مهارت‌های لازم در رشته‌ی خود پردازند، به سمت مدرک بروند و این که ایران هم جزو کشورهایی باشد که بیشترین مدرک دکتری را دارند. متأسفانه در سیستم آموزشی ما، مهارت اهمیت بالایی ندارد و صرفاً به صورت تئوری آموزش داده می‌شود که همین موضوع باعث شده افراد تحصیل کرده بدون اینکه به کسب مهارت‌های لازم در رشته خود پردازند، به سمت مدرک گرایند؛ در نتیجه امروزه، ایران جزو کشورهایی است که هم بیشترین مدرک دکتری را دارد و هم بیشترین آمار فارغ‌التحصیلان بیکار.

غیر مرتبط بودن شغل آینده با رشته دانشگاهی

حتی در آمریکا هم فارغ‌التحصیلان دانشگاهی مشاغل غیر مرتبط با رشته دانشگاهیشان دارند. تغییر علاقه و ترجیحات افراد و عدم هماهنگی صنعت با دانشگاه از عمده دلایل این موضوع است. ما به مرور عوض می‌شویم و ممکن است دیگر علاقه‌ای به زمینه‌ای که در هجده سالگی انتخاب کرده‌ایم نداشته باشیم. به مرور با شغل‌های مرتبط به رشته‌مان بیشتر آشنا می‌شویم و شاید به این نتیجه برسیم که این آن چیزی نبوده که به آن علاقه داشته‌ایم. علاوه بر این، ممکن است تصمیمی که در آن سن گرفته‌ایم تحت تاثیر اطرافیانمان بوده باشد. از طرفی ممکن است دانشی که در دانشگاه کسب می‌کنیم، خواستاری در بازار کار نداشته باشد. برای بسیاری از رشته‌های دانشگاهی این احتمال کم هم نیست.

خیلی خوب است که در آینده شغلی داشته باشیم که مرتبط به رشته‌مان باشد. اما اگر این اتفاق نیفتاد، شغل مرتبط به رشته تنها گزینه‌ی روی میز نیست.

ما فکر می‌کنیم پاس کردن ریاضی ۱ و استاتیک تمام کاری است که باید انجام بدهیم. تصور می‌کنیم که دانشگاه قرار است چیزهایی به ما بدهد که با آن مشغول به کار شویم. اما این تصور کاملاً اشتباه است. باید همیشه یادمان باشد که دانشگاه هدف نیست و ابزاری است برای رسیدن به هدف.

گرفتن نمره بالاتر مهارتی است که شاید هر کسی آن را نداشته باشد؛ اما آیا این مهارت خریداری دارد؟! نمره بالاتر باعث درآمد بالاتر و زندگی بهتر نمی‌شود و شاگرد اول بودن لزوماً چیز خوبی نیست. به همین دلیل گرفتن مدارک بالاتر هم لزوماً کار خوبی نیست. مدرک بالاتر یک ابزار است. اگر در مسیر شغلی به کارمان می‌آید حتماً باید به سراغش برویم وگرنه صرفاً وقتمان را تلف خواهیم کرد. اما با همه این‌ها، حواسمان باشد که باید حتماً به دانشگاه می‌آمدیم. چیزهای زیادی هست که فقط در محیط دانشگاه می‌توانیم به دست بیاوریم.

چه مهارت هایی را باید در دوران دانشگاه یاد بگیریم؟

مهارت های نرم:

مهارت های نرم شامل مذاکره، تصمیم گیری، فن بیان، مدیریت زمان، مقابله با اهمال کاری و ... می باشد. دانشگاه هیچ تلاشی در جهت آموزش مهارت های نرم به ما نخواهد کرد. اما مراجع آنلاین آموزشی زیادی در دسترس ماست.

مهارت های ارتباطی:

یکی از مهارت های اصلی و مورد نیاز، صحبت و ارائه مطالب در حضور جمع است. با عضویت در انجمن های علمی، ارائه مطالب در کلاس ها، سمینارها و ... می توانیم این مهارت را در خودمان تقویت کنیم. سعی کنیم در دوران دانشگاه، ارتباط زیادی با اساتید، همکلاسی ها و حتی دانشجویان سایر دانشگاه ها داشته باشیم. از محدود مزیت های غیر قابل جایگزینی دانشگاه، ارتباطات انسانی است. محیط دانشگاه بهترین مکان برای ساختن رفاقت های بادوام است. علاوه بر لذت رفاقت، به لطف این ارتباطات، شبکه ارتباطی خوبی هم خواهیم داشت که بعدها در مسیر شغلی به آن نیاز داریم. این ارتباطات در مسیر شغلی هیچ جایگزینی ندارد.

زبان انگلیسی:

انگلیسی زبانی جهانی است و بسیاری از مقالات علمی به زبان انگلیسی نوشته می شوند. این زبان به ما در پیدا کردن فرصت های شغلی بهتر کمک میکند. امروزه یکی از راه های یادگیری زبان، استفاده از پلتفرم های آنلاین آموزشی مثل «تیکا»، «لرنیت» و ... است که به وسیله آن ها می توانیم با صرف هزینه و وقت کمتر، به زبان انگلیسی مسلط شویم.

برنامه نویسی:

در رشته های فنی مهندسی، یاد گرفتن زبان های برنامه نویسی مانند Python, C++, MATLAB و ... ضروری است. ما علاوه بر آن ها، به یادگیری نرم افزارهای تخصصی مهندسی شیمی و پلیمر هم احتیاج داریم. همچنین اگر یک زبان برنامه نویسی را به صورت تخصصی یاد بگیریم، می توانیم فرصت های شغلی زیادی پیدا کنیم.

چطور مهارت های جدید را یاد بگیریم؟

بهترین راه برای پیدا کردن تخصص و مهارت استفاده از منابع به روز است. اکثر این منابع به زبان انگلیسی موجود هستند و به همین دلیل باید به این زبان مسلط باشیم. تمام مهارت‌ها را می‌توانیم از طریق ویدیوها و دوره‌های آموزشی آنلاین کسب کنیم. همچنین کتاب‌ها و مقالات زیادی هم در اینترنت هستند که به ما کمک می‌کنند. اگر هم علاقه یا فرصت یادگیری زبان انگلیسی را نداریم، می‌توانیم از سایت‌های فارسی مثل «فرادرس»، «مکتبخونه» و ... استفاده کنیم.

از همین الان روی خودمان سرمایه‌گذاری کنیم. این دوران بهترین زمان برای یاد گرفتن مهارت‌های جدید است. سعی کنیم حداقل یک مهارت جدید یاد بگیریم تا بتوانیم به راحتی وارد بازار کار شویم و فقط به چیزهایی که در مدرسه و دانشگاه به ما یاد می‌دهند بسنده نکنیم.

در پی تجربه‌های متنوع باشیم. این تجربه‌ها به ما در شناخت خودمان کمک زیادی خواهند کرد. یادمان باشد که بهترین تست‌های شخصیت‌شناسی هم به اندازه تجربه واقعی به ما در شناخت خودمان کمک نمی‌کنند. چه بهتر که این تجربه‌ها در محیط واقعی بازار کار باشد. دوره‌های کارآموزی را دریابیم. به کمک این تجربه‌ها، می‌توانیم به کمک این تجربه‌ها، می‌توانیم رزومه خوبی برای خودمان بسازیم. در شغل‌های ابتدایی چندان به فکر دستمزد نباشیم. تجربه کردن در سال‌های ابتدایی، در سال‌های بعد اثرات مالی خود را نشان می‌دهد. حتی اگر به سراغ کارهای بیرون از دانشگاه هم نرفتیم، فعالیت‌های جنبی دانشجویی مثل برگزاری همایش و نمایشگاه، کمک به نشریات دانشجویی و مسئولیت‌های مختلف دیگری که می‌توانیم به عهده بگیریم را از دست ندهیم. همچنین بسیاری از استارت‌آپ‌ها در دوران دانشجویی متولد شده‌اند. این دوران بهترین زمان برای شروع و توسعه استارت‌آپ‌هاست.

برای پیدا کردن فرصت‌های شغلی در همین زمان دانشجویی هم می‌توانیم به سایت‌های کاریابی آنلاین مثل «جابینجا» و «کاربوم» مراجعه کنیم. آنجا خواهیم دید که به چه شغل‌هایی نیاز هست و آن شغل‌ها چه مهارت‌هایی نیاز دارند.

اوضاع این روزهای ایران اصلاً خوب نیست. اما ما می‌توانیم تصمیم بگیریم که امیدوار باشیم یا ناامید. حتی اگر می‌توانیم فقط کمی برای بهبود شرایط خودمان و جامعه تلاش کنیم، یعنی جایی برای امیدواری وجود دارد. امیدواری تلاش می‌آورد و تلاش باعث حال خوب می‌شود. و این تلاش و حال خوب ما احتمالاً باعث آمدن فردایی بهتر می‌شود.

